

prima instanță: V.Pușcaș
instanța de apel: A.Albu, A.Toderaș, Gh.Liulca

dosarul nr. 3ra-748/16

DECIZIE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,

Judecător:

Judecători:

Tatiana Vieru,

Mariana Pitic, Oleg Sternioală,

Tamara Chișca-Doneva, Valentina Clevadî

examinînd recursurile declarate de către societatea cu răspundere limitată „Bafta GC”, societatea cu răspundere limitată „Info – Play” și Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv,

în cauza de contencios administrativ la acțiunile depuse de Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv, societatea cu răspundere limitată „Bafta GC” și societatea cu răspundere limitată „Info – Play” împotriva Consiliului municipal Bălți, intervenient accesoriu societatea cu răspundere limitată „Master Game” cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 26 ianuarie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Consiliul municipal Bălți, casată hotărârea Judecătoriei Bălți din 29 octombrie 2015 și pronunțată o nouă hotărîre, de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 28 martie 2014, Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Bălți cu privire la contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, prin decizia Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013, a fost aprobat bugetul mun. Bălți pentru anul 2014, care potrivit pct. 4 a intrat în vigoare la 01 ianuarie 2014.

Potrivit pct. 2.11 din decizia enunțată, Consiliul mun. Bălți a aprobat cotele taxelor locale, conform anexei nr. 11, iar conform Tilului I „Cota taxelor locale” la anexă nr. 11, în tabelul de la punctul 4, punctul IV - cota taxei locale pentru sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B s-a stabilit în mărime de 15000 lei pentru un aparat.

La data de 05 martie 2014, Asociația Patronală a Businessului Distractiv a înaintat cererea prealabilă, solicitatînd anularea prevederilor contestate din decizia Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013, iar prin decizia Consiliului mun. Bălți din 27 martie 2014, cererea prealabilă a fost admisă parțial, fiind

modificat Titlul I „Cota taxelor locale” la anexă nr. 11 în tabelul de la punctul 4, punctul IV, prevederile noi avînd următorul conținut: cota taxei locale pentru sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B cu suprafața de pînă la 100 m.p. s-a stabilit în mărime de 4800 lei m.p., iar cota taxei locale pentru sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B cu suprafața mai mult de 100 m.p., s-a stabilit în mărime de 3200 lei m.p.

Consideră că, atît decizia Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 cît și decizia din 27 martie 2014 privind modificarea deciziei inițiale, sunt drept ilegale și neîntemeiate, pe motiv că, Consiliul mun. Bălți a încălcat principiile de reglementare a relațiilor în sfera desfășurării activității de întreprinzător în baza actelor normative sublegislative, or, acesta nu a făcut o analiză preventivă legală a posibilităților efecte majorării taxelor locale, încălcînd grav principiul constituțional privind asigurarea așezării juste a sarcinilor fiscale.

Drept consecință, s-a creat artificial o situație dezastruoasă, în urma căreia agenții economici ce își desfășoară activitatea pe teritoriul unității administrative respective sunt lipsiți de stabilitate și de posibilitate de a prognoza propriile cheltuieli, acest lucru în prezent implicînd o încălcare a principiului stabilirii raportului juridic în materia fiscală, principiul garantat de art. 6 alin. (8) lit. d) Cod Fiscal.

Solicită reclamanta Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv, anularea parțială a Titlului I „Cota taxelor locale” la anexă nr. 11, în tabelul de la punctul 4, punctului IV din decizia Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 „Cu privire la aprobarea bugetului municipiului Bălți pentru anul 2014” și anularea parțială a deciziei Consiliului mun. Bălți din 27 martie 2014, prin care a fost modificată decizia Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013, în partea stabilirii cotei taxei locale pentru sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B cu suprafața pînă la 100 m.p. în mărime de 3200 lei m.p.

Ulterior, într-un alt proces distinct, la 15 mai 2014, SRL „Bafta GC” și SRL „Info – Play” au depus o cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Bălți cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamantele au indicat că, prin decizia Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013, au fost aprobate taxele locale ce se vor aplica în orașul Bălți în anul 2014.

Afirmă că, p.p.2.11 din decizie se referă la aprobarea și intrarea în vigoare de la 01 ianuarie 2014 a taxelor locale pentru activități legate de jocurile de noroc, indicate în art. 4 al Anexei nr. 11 la Decizia Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013, la poziția IV „obiecte, activitatea cărora este legată cu jocurile de noroc și jocurile pe bani - pe rubrica: sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B” este prevăzută taxa de stat în mărime de 15000 lei pentru fiecare aparat”.

Nefiind de acord cu valoarea taxei pentru unitățile de prestări servicii legate cu jocuri de noroc, SRL „Info Play” și SRL „Bafta GC” au depus în adresa Consiliului mun. Bălți o cerere prealabilă, solicitînd anularea parțială a deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 și anume, în partea ce se

referă la stabilirea și intrarea în vigoare a taxelor pentru activități legate de jocuri de noroc, însă cererea a fost respinsă.

Consideră decizia enunțată în partea contestată ca fiind ilegală și neîntemeiată, pe motiv că, valoarea taxei locale stabilită pentru agenții economici care activează în domeniul jocurilor de noroc este exagerată, nu corespunde condițiilor social - economice la momentul de azi, încalcă principiul egalității între contribuabili indiferent de regiunea și tipul activității în republica Moldova.

Este de menționat că, decizia sus-indicată contravine legislației naționale și internaționale, iar prin adoptarea acesteia în partea ce se referă la stabilirea taxei locale pentru agenții economici care activează în domeniul jocurilor de noroc, s-a admis o limitare de neadmis a capacității de folosință, s-a limitat dreptul la determinarea sediului, s-a încălcat principiul egalității între agenții economici, au fost depășite atribuțiile în domeniul reglementării unui gen de activitate suspus licențierii.

Menționează că, analizând taxele locale, stabilite pentru alte genuri de activitate în raza or. Bălți, este clar văzută discriminarea fiscală între agenții economici care activează în domeniul jocurilor de noroc și, de exemplu, activitatea legată cu întreținerea și reparația autovehiculelor, deoarece cuantumurile taxelor locale diferă în 10-20 ori, reieșind din faptul că, au primit calculul pentru achitarea taxelor locale pentru 5 unități în sumă totală mai mult de 2 milioane de lei.

Dacă actele normative nu prevăd careva deosebiri și „discriminări legale” pentru stabilirea taxelor locale pentru diferite genuri de activitate, atunci nici un organ de stat de nivel național sau local nu poate stabili cuantumurile taxelor locale diferit și exagerat diferit pentru genuri de activitate desinestătător.

Mai consideră că, pîrîtul la emiterea deciziei contestate a încălcat normele prevăzute de art. 8 al Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235 din 20 iulie 2006, care prevede că, autoritățile administrației publice sunt obligate să informeze asupra proiectelor de acte normative și în procesul luării deciziilor, pe cînd Consiliul municipal Bălți prin adoptarea deciziei nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 a ignorat în totalitate principiul respectiv și, astfel, nu a asigurat transparența în activitatea lor decizională prin implicarea sectorului privat, a societății civile și a persoanelor fizice în elaborarea actelor normative și în procesul luării deciziilor.

Solicită reclamanții SRL „Bafta GC” și SRL „Info – Play”, anularea parțială a deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 și, anume art. 4 al anexei nr. 11 din decizia Consiliului municipal Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013, în partea ce se referă la stabilirea și aprobarea taxelor pentru activități legate de jocurile de noroc; obligarea Consiliului municipal Bălți să reexamineze taxele locale, stabilite pentru anul 2014 în art. 4 al Anexei nr. 11 la decizia Consiliului municipal Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013, la poziția IV „obiecte, activitatea cărora este legată cu jocurile de noroc și jocurile pe bani - în rubrica: sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B” și să micșoreze taxele respective cu stabilirea cuantumului lor în mărime medie egală cu alte genuri de activitate prin anularea sintagmei „pentru fiecare aparat”.

La 20 octombrie 2014, într-un alt proces distinct, SRL „Bafta GC” și SRL „Info – Play” au depus o cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Bălți cu privire la contestarea actului administrativ și, anume anularea parțială a deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 „Cu privire la aprobarea bugetului municipal Bălți pe anul 2014”, prin care au fost aprobate taxele locale pentru activități legate de jocurile de noroc.

Nefiind de acord cu valoarea taxei pentru unitățile de prestări servicii legate cu jocuri de noroc, s-au adresat Consiliul municipal Bălți cu o cerere prealabilă, solicitând anularea parțială a deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 și, anume în partea ce se referă la stabilirea și intrarea în vigoare a taxelor pentru activități legate de jocuri de noroc, însă nu au primit răspuns, motiv pentru care la 14 mai 2014 au sesizat instanța de contencios administrative cu o acțiune, concomitent solicitând și suspendarea în partea contestată a actului administrativ enunțat, iar prin încheierea Judecătorei Bălți din 04 iulie 2014, a fost admisă cerința reclamantilor privind suspendarea actului administrativ. Nefiind de acord cu încheierea vizată, Consiliul mun. Bălți a depus cerere de recurs, solicitând admiterea acestuia cu casarea încheierii recurate. La cererea de recurs, Consiliul mun. Bălți a anexat decizia nr. 2/2 din 27 martie 2014 „Cu privire la modificarea și completarea deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 „Cu privire la aprobarea bugetului mun. Bălți pe anul 2014”.

Indică reclamantele că, despre faptul emiterii deciziei nr. 2/2 din 27 martie 2014 nu au fost înștiințați și au aflat despre existența unei asemenea decizii la data primirii recursului depus de către Consiliul mun. Bălți, la 12 august 2014.

Astfel, prin decizia nr. 2/2 din 27 martie 2014 „Cu privire la modificarea și completarea deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 „Cu privire la aprobarea bugetului mun. Bălți pe anul 2014” a fost modificată poziția IV al deciziei menționate și anume pentru obiecte, activitatea cărora este legată cu jocurile de noroc și jocurile pe bani în rubrica sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B cu suprafața pînă la 100 m.p. pentru 1 m³ a fost stabilită taxa locală pentru un an în mărime de 4800 lei, în rubrica sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B cu suprafața mai mare de 100 m² a fost stabilită taxa locală pentru un an în mărime de 3200 lei.

Nefiind de acord cu valoarea taxei stabilită prin decizia nr. 2/2 din 27 martie 2014, pentru unitățile de prestări servicii legate cu jocuri de noroc, prin prisma art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, la 29 august 2014, reclamantele au depus în adresa Consiliului mun. Bălți o cerere prealabilă, solicitând anularea parțială a deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 2/2 din 27 martie 2014, în partea ce se referă la modificarea taxelor respective cu stabilirea cuantumului lor în mărime medie egală cu alte genuri de activitate.

Prin răspunsul Consiliul mun. Bălți din 17 septembrie 2014, le-a fost comunicat despre faptul că, cererea prealabilă va fi examinată la următoarea ședință a Consiliului mun. Bălți și despre rezultatul examinării vor fi informați suplimentar, însă nu au primit nici un act, prin care se satisface cererea depusă.

Consideră că, decizia Consiliului mun. Bălți nr. 2/2 din 27 martie 2014 este una ilegală, neîntemeiată și pasibilă anulării.

În acest context, au indicat că, prin decizia Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 contestată anterior, taxele locale pentru activități legate de jocurile de noroc au fost stabilite în mărime de 15000 lei pentru fiecare aparat de joc, iar reieșind din cantitatea aparatelor de joc și a sălilor de joc, au primit de la Consiliul mun. Bălți facturi spre plată în sumă mai mult de 1000000 lei.

Solicită reclamantele, anularea parțială a deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 2/2 din 27 martie 2014 „Cu privire la modificarea și completarea deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 Cu privire la aprobarea bugetului municipal Bălți pe anul 2014”, și anume în partea ce se referă la modificarea mărimii taxelor locale pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii de deservire socială, indicate în art. 4 al anexei nr. 11 din decizia Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 și anume la poziția IV sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B, cu suprafața pînă la 100 m², pentru 1 m² 4800 lei anual și sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B cu suprafața mai mare de 100 m², pentru 1 m² 3200 lei anual; obligarea Consiliului mun. Bălți să reexamineze taxele locale, stabilite prin decizia Consiliului mun. Bălți nr. 2/2 din 27 martie 2014 la poziția IV pentru obiecte activitatea cărora este legată cu exploatarea aparatelor de joc și să micșoreze taxele respective cu stabilirea cuantumului lor în mărime medie egală cu alte genuri de activitate.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți din 02 martie 2015, cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către SRL „Info Play” și SRL „Bafta GC” împotriva Consiliului mun. Bălți cu privire la anularea parțială a deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 ”Cu privire la aprobarea bugetului mun. Bălți pe anul 2014” a fost conexată într-un singur dosar cu cauza de contencios administrative la acțiunea înaintată de către SRL „Info Play” și SRL „Bafta GC” împotriva Consiliului mun. Bălți cu privire la anularea parțială a deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 2/2 din 27 martie 2014 ”Cu privire la modificarea și completarea deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013” (vol.I,f.d.81).

Prin încheierea Judecătoriei Bălți din 08 aprilie 2015, cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de către Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv împotriva Consiliului mun. Bălți cu privire la contestarea actelor administrative a fost conexată într-un singur proces cu cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de SRL ”Info Play” și SRL „Bafta GC” împotriva Consiliului municipal Bălți cu privire la contestarea actelor administrative (vol.I,f.d.87).

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Bălți din 17 iunie 2015, SRL ”Master Game” a fost atrasă în proces din partea reclamantei Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv mun. Chișinău în calitate de intervenient accesoriu (vol.I,f.d.133).

Prin hotărîrea Judecătoriei Bălți din 29 octombrie 2015, cererea de chemare în judecată depusă de către Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv, SRL „Bafta GC” și SRL „Info – Play” a fost admisă, fiind dispusă anularea deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 „Cu privire la aprobarea bugetului

municipal Bălți pe anul 2014 și, anume subpunctul 4 din punctul 4 al anexei nr. 11 ”Cotele taxelor locale” în partea ce se referă la stabilirea cotei taxei locale pentru sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B și decizia Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 în partea ce se referă la stabilirea cotei taxei locale pentru sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B cu suprafața de pînă la 100 m.p. în mărime de 4800 lei pentru 1m.p., și stabilirea cotei taxei peste 100 m.p. în mărime de 3200 lei pentru 1 m.p. (vol.I,f.d.f.d.163,166-171).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Consiliul mun. Bălți a contestat-o cu apel.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 26 ianuarie 2016, a fost admis apelul declarat de Consiliul municipal Bălți, casată hotărârea Judecătorei Bălți din 29 octombrie 2015 și pronunțată o nouă hotărîre, de respingere a acțiunii.

La 28 martie 2016 și, respectiv la 07 aprilie 2016, SRL „Bafta GC”, SRL „Info – Play” și Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv au declarat recursuri, solicitând admiterea acestora, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 26 ianuarie 2016 cu remiterea cauzei la rejudecare.

În susținerea recursului declarat de către SRL „Bafta GC”, SRL „Info – Play” s-a indicat că, pricina a fost examinată în absența recurenților, însă neprezentarea acestora în ședința de judecată a instanței de apel nu le poate fi imputată și anume, pentru că nu au fost legal citați despre data, ora și locul ședinței de judecată. Or, din actele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat citațiile la o altă adresă decît cea indicată în extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice mun. Chișinău.

Drept urmare, instanța de apel nu a asigurat respectarea principiului disponibilității în drepturi a părților la proces, or, recurenții au fost privați de posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția procesuală în cadrul procesului de judecată, ceea ce denotă caracterul prematur al deciziei instanței de apel, motiv ce impune casarea acesteia.

În susținerea recursului depus de către Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv s-a indicat că, la examinarea pricinii instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii.

La fel s-a indicat că, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată și care urmează a fi casată, pe motivul neaplicării legii care trebuia să fie aplicată și interpretării în mod eronat a legii.

Indică că, decizia Curții de Apel Bălți a fost adoptată cu interpretarea și aplicarea eronată a legii, or, soluția adoptată favorizează încălcarea principiilor de reglementare a relațiilor în sfera desfășurării activității de întreprinzător în baza actelor normative sublegislative, din motiv că Consiliul municipal Bălți, nu a făcut o analiză preventivă legală a posibilelor efecte ale majorării taxelor locale, încălcînd grav principiul constitutional privind asigurarea așezării juste a sarcinilor fiscale (art.58 alin.(2) din Constituția RM), iar instanța de apel era obligată pentru justa soluționarea a cauzei să examineze această circumstanță.

În opinia sa, decizia instanței de apel este în contradicție cu prevederile legale, favorizând crearea artificială a unei situații dezastruoase, în urma căreia agenții economici ce își desfășoară activitatea pe teritoriul unității administrative respective sunt lipsiți de stabilitate și de posibilitate de a prognoza propriile cheltuieli, acest lucru în prezent implicând o încălcare a principiului stabilității raportului juridic în materia fiscală, principiul garantat de art.6 alin. (8) lit.d) Cod fiscal.

În rezultat, instanța de apel s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege de înfăptuire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâre ilegală și neîntemeiată de respingere a acțiunii, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul său la judecarea în mod echitabil a cauzei, pe când concluzia primei instanțe despre necesitatea admiterii acțiunii este întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele pricinii rezultă că, decizia recurată a fost pronunțată la 26 ianuarie 2016 (vol.I,f.d.206), iar recursurile au fost depuse la 28 martie 2016 și, respectiv la 07 aprilie 2016 (vol.II,f.d.f.d.1,18), însă la dosar nu există data recepționării de către recurenți a deciziei motivate a Curții de Apel Bălți.

Astfel, prin prisma prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, instanța de recurs constată că recursurile depuse de către SRL „Bafta GC”, SRL „Info – Play” și Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv au fost declarate în termen.

Prin încheierea Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016, recursurile declarate de către SRL „Bafta GC”, SRL „Info – Play” și Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv au fost considerate admisibile și s-a dispus judecarea acestora de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 CPC, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursuri, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile urmează a fi admise cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina pentru rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, din actele cauzei rezultă cu certitudine că, prin decizia Consiliului mun.Bălți nr.13/1 din 10.12.2013, a fost aprobat bugetul municipiului Bălți pentru anul 2014, care potrivit pct.4 a intrat în vigoare la 01.01.2014.

La fel, s-a constatat că, potrivit pct.2.11 din decizia enunțată, Consiliul mun.Bălți a aprobat cotele taxelor locale, conform anexei nr.11, iar conform Titlului I „Cota taxelor locale” la anexă nr.11, în tabelul de la punctul 4, punctului IV- cota taxei locale pentru sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B s-a stabilit în sumă de 15000 lei pentru un aparat.

Nefiind de acord cu decizia vizată în partea stabilirii cotei taxelor locale pentru sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B, Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv a depus în adresa Consiliului mun.Bălți cererea prealabilă, solicitând anularea parțială a deciziei nr.13/1 din 10.12.2013, în partea stabilirii taxei locale pentru sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B în sumă de 15000 lei pentru un aparat.

Ulterior, ca urmare a cererii prealabile depuse, Consiliul mun.Bălți a adoptat decizia 2/2 din 27.03.2014, „Cu privire la modificarea și completarea deciziei Consiliului mun.Bălți, nr.13/1 din 10.12.2013”, fiind modificată poziția IV a deciziei menționate, după cum urmează: „pentru obiecte activitatea cărora este legată cu jocurile de noroc și jocurile pe bani, în rubrica sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B cu suprafața de pînă la 100 m.p. în mărime de 4800 lei pentru 1 m.p. și stabilirea cotei taxei locale pentru sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B cu suprafața de peste 100 m.p. în mărime de 3200 lei pentru 1 m.p, motiv pentru care la 28.03.2014, Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune.

Totodată, actele speței atestă că, la 15.05.2015, SRL „Info-Play” și SRL „Bafta GC” au înaintat în instanța de judecată o acțiune împotriva Consiliului municipal Bălți, solicitând anularea parțială a deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 și, anume art. 4 al anexei nr. 11 din decizia Consiliului municipal Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013, în partea ce se referă la stabilirea și aprobarea taxelor pentru activități legate de jocurile de noroc; obligarea Consiliului municipal Bălți să reexamineze taxele locale, stabilite pentru anul 2014 în art. 4 al Anexei nr. 11 la decizia Consiliului municipal Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013, la poziția IV „obiecte, activitatea cărora este legată cu jocurile de noroc și jocurile pe bani - în rubrica: sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B” și să micșoreze taxele respective cu stabilirea cuantumului lor în mărime medie egală cu alte genuri de activitate prin anularea sintagmei ”pentru fiecare aparat”.

Ulterior, la 20.10.2014, SRL „Info-Play” și SRL „Bafta GC” au contestat și decizia Consiliului municipal Bălți nr.2/2 din 27.03.2014, în partea ce se referă la modificarea mărimii taxelor locale pentru unitățile comerciale și/sau de prestări servicii de deservire socială, indicate în art. 4 al anexei nr. 11 din decizia Consiliului mun. Bălți nr. 13/1 din 10 decembrie 2013 și anume la poziția IV sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de clasa A și/sau B, cu suprafața pînă la 100 m2, pentru 1 m2 4800 lei anual și sala de joc cu exploatarea aparatelor de joc de

clasa A și/sau B cu suprafața mai mare de 100 m², pentru 1 m² 3200 lei anual; obligarea Consiliului mun. Bălți să reexamineze taxele locale, stabilite prin decizia Consiliul mun. Bălți nr. 2/2 din 27 martie 2014 la poziția IV pentru obiecte activitatea cărora este legată cu exploatarea aparatelor de joc și să micșoreze taxele respective cu stabilirea cuantumului lor în mărime medie egală cu alte genuri de activitate, iar prin încheierile Judecătorei Bălți din 08.04.2015 și respectiv din 02.03.2015, cauzele civile sus-enunțate, la cererile Asociației Patronale a Businessului Distractiv, SRL „Info- Play” și SRL „Bafta GC” au fost conextate într-un singur proces.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a admis cererea de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 26 ianuarie 2016, a fost admis apelul declarat de Consiliul municipal Bălți, casată hotărârea Judecătorei Bălți din 29 octombrie 2015 și pronunțată o nouă hotărâre, de respingere a acțiunii.

În motivarea soluției adoptate, Curtea de Apel Bălți a menționat că, hotărârea Judecătorei Bălți din 29 octombrie 2015, este neîntemeiată, deoarece reieșind din prevederile art.297 alin.alin.(1) - (3) Cod fiscal, autoritățile administrației publice locale sunt investite cu dreptul de a stabili cotele taxelor locale, iar cuantumul concret este stabilit în funcție de necesitățile și posibilitățile unității administrativ-teritoriale și se aplică, se modifică ori se anulează de către aceasta concomitent cu adoptarea sau modificarea bugetului unității administrativ-teritoriale.

Totodată, instanța de apel și-a motivat decizia, făcând trimitere la prevederile art.5 alin. (5) lit.e), art.19 alin.(1) din Legea cu privire la finanțele publice locale nr. 397 din 16.10.2003, din care rezultă că autoritățile administrației publice ale unităților administrativ teritoriale sunt responsabile de elaborarea și aprobarea bugetelor proprii în baza prevederilor legale și în conformitate cu clasificarea bugetară unică.

În final, Colegiul a conchis că, atât decizia Consiliului mun.Bălți, nr.13/1 din 10.12.2013, prin care a fost aprobat bugetul municipiului Bălți pentru anul 2014, cât și decizia Consiliului municipal Bălți nr.2/2 din 27.03.2014 „Cu privire la modificarea și completarea deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 13/1 din 10.12.2013 ” sunt legale, iar temeiuri de anulare a acestora în speță nu există.

Instanța de recurs constată că, decizia instanței de apel este una nemotivată, iar concluziile instanței de apel sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul existent la dosar, precum și normelor de drept ce reglementează acest aspect, fapt ce contravine prevederilor art.art. 239 și 241 alin. (5) CPC.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții, trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere, fapt ce la caz nu se atestă.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea

circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului, consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că, contrar acestor prevederi, instanța de apel, judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se în mod selectiv la unele erori comise de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

În situația dată, reieșind din specificul acțiunii, instanța de apel urma să țină cont că, prevederile art. 4 lit. a) din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317 din 18 iulie 2003 prevăd că, la inițierea, elaborarea, avizarea, expertiza, redactarea, emiterea și aplicarea actului normativ se respectă principiile coerenței, corelației și subordonării actului normativ legii și actului normativ de nivel superior. Art. 13 alin.(2) din aceeași lege statuează că, ordinele cu caracter normativ, regulamentele, instrucțiunile, regulile și alte acte normative se emit numai pe baza și întru executarea legilor, precum și a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului.

Totodată, conform art. 5 alin.(6¹) din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317 din 18 iulie 2003, actul normativ ce reglementează activitatea de întreprinzător trebuie să corespundă principiului transparenței decizionale și de reglementare. În acest scop, autoritățile administrației publice și instituțiile abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control sînt obligate: a) să informeze asupra proiectelor de acte normative și să asigure implicarea sectorului privat, a societății civile și a persoanelor fizice în elaborarea de acte normative și în procesul luării deciziilor; b) să asigure accesul liber la proiectele de acte normative prin publicarea acestora în mijloacele de informare în masă și plasarea în pagina web a autorității administrației publice sau a instituției abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control respective.

Potrivit art. 32 din aceeași lege, proiectul de act normativ se elaborează în câteva etape consecutive, conform regulilor și normelor tehnicii legislative. Elaborarea proiectului de act normativ include: a) examinarea propunerilor, documentarea și luarea deciziei corespunzătoare; b) asigurarea tehnică, organizatorică și financiară a procesului elaborării; c) determinarea conceptelor și noțiunilor ce vor fi utilizate în proiect; d) întocmirea textului; e) fundamentarea; f) avizarea, consultarea publică și expertiza; g) definitivarea.

Iar în temeiul art. 37 lit. f¹) al Legii privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317 din 18 iulie 2003, concomitent cu elaborarea proiectului de act normativ, grupul de lucru întocmește o notă de argumentare (informativă), semnată de persoana responsabilă, care include actul de analiză a impactului de reglementare, în cazul proiectelor de acte normative ce reglementează activitatea de întreprinzător. Analiza impactului

de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului.

Mai mult ca atât, art. 4 din Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235 din 20 iulie 2006, prevede că, în sensul prezentei legi, reglementarea activității de întreprinzător are loc pe următoarele principii de bază: a) previzibilitatea reglementării activității de întreprinzător; b) transparența decizională și transparența reglementării activității de întreprinzător; c) analiza impactului de reglementare; d) reglementarea materială și procedurală a inițierii, desfășurării și lichidării afacerii prin acte legislative; e) echitabilitatea (proporționalitatea) în raporturile dintre stat și întreprinzător.

Totodată, potrivit art.8 alin.(3) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, proiectele de decizii ale consiliului local se consultă public, în conformitate cu legea, cu respectarea procedurilor stabilite de către fiecare autoritate reprezentativă și deliberativă a populației unității administrativ - teritoriale de nivelul întâi sau al doilea, după caz.

În acest context, Colegiul reiterează și prevederile art.3 alin.(4) din Legea privind transparența în procesul decizional nr.239 din 13.11.2008, autoritățile publice vor consulta cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate în privința proiectelor de acte normative, administrative care pot avea impact social, economic, de mediu (asupra modului de viață și drepturilor omului, asupra culturii, sănătății și protecției sociale, asupra colectivităților locale, serviciilor publice.

Conform art. 5 din aceeași lege, transparența în procesul decizional se bazează pe următoarele principii: a) informarea, în modul stabilit, a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate despre inițierea elaborării deciziilor și despre consultarea publică pe marginea proiectelor de decizii respective; b) asigurarea de posibilități egale pentru participarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate la procesul decizional.

În temeiul art.8 din respectiva lege, etapele principale ale asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sînt: a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei; b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia; c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate; d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii; e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate.

Totodată, potrivit art.11 alin.alin. (1) și (2) din legea vizată, consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate se asigură de către autoritatea publică responsabilă de elaborarea proiectului de decizie prin următoarele modalități: dezbateri publice, audieri publice, sondaj de opinie, referendum, solicitarea opiniilor experților în domeniu, crearea grupurilor

de lucru permanente sau ad-hoc cu participarea reprezentanților societății civile. Consultarea se efectuează: a) la inițiativa autorității publice responsabile de elaborarea proiectului de decizie; b) la inițiativa unei alte autorități publice, conform competenței; c) la propunerea cetățeanului, asociației constituite în corespundere cu legea, altei părți interesate.

Prin urmare, din prevederile legale menționate rezultă expres că, la adoptarea actelor administrative ce guvernează domeniul afacerii și impozitării acesteia, autoritatea administrației publice locale urmează să respecte o anumită procedură (condiție obligatorie întru valabilitatea acestuia), în caz contrar un asemenea act va fi nul, ca fiind emis contrar normelor legale, procedură ce nu a fost analizată de către instanța de apel.

La acest capitol este de menționat că, instanța de apel urma să stabilească legalitatea actelor administrative contestate prin prisma criteriilor de respectare a procedurii, legalității în fond și competenței, nelimitându-se doar la faptul că stabilirea taxelor este de competența autorității administrației publice locale.

Pe când, în speță, legalitatea actelor administrative contestate din perspectiva celorlalte două aspecte a rămas fără analiză, invocându-se greșit că, instanța de contencios administrativ nu este competentă prin prisma art. 26 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10.02.2000, să se pronunțe asupra oportunității actului administrativ și a operațiunilor administrative care au stat la baza emiterii acestuia, or, dat fiind faptul că, recurenții au invocat în cererile de chemare în judecată încălcări de drept asupra cărora instanța de contencios administrativ, conform art. 25 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ este în drept să se pronunțe în limitele competenței sale, din oficiu sau la cerere și asupra legalității actelor sau operațiunilor care au stat la baza emiterii actului administrativ contestat.

În această ordine de idei, este cert că omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a apelului.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

Instanța de recurs reiterează că, obligația de motivare a hotărârilor judecătorești se regăsește în jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului și își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri să prezinte judecătorului observațiile și argumentele sale (CEDO, hotărârea Werner versus Austria din 24 noiembrie 1997), combinat cu dreptul părților și că aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv (CEDO, hotărârea Van de Hurk versus Olanda din 19 aprilie 1994), iar obligația de motivare a hotărârilor este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea drepturilor menționate anterior, ca piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

În contextul dat, Colegiul reține că prin neexpunerea de către instanța de apel asupra tuturor argumentelor expuse de SRL „Bafta GC”, SRL „Info – Play” și Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv, ar constitui încălcarea dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea

Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor pretențiilor invocate de către subiecți. Or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat acțiunea posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a dreptului la un proces echitabil (speța Hiro Balani c. Spaniei, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 09 decembrie 1994).

Din considerentele menționate, întru aplicarea corectă a normei de drept ce guvernează rezolvarea prezentului litigiu și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile, de a casa decizia instanței de apel și de a trimite pricina spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admit recursurile declarate de către societatea cu răspundere limitată „Bafta GC”, societatea cu răspundere limitată „Info – Play” și Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 26 ianuarie 2016, în cauza de contencios administrativ la acțiunile depuse de Asociația Patronală a Bussinesului Distractiv, societatea cu răspundere limitată „Bafta GC” și societatea cu răspundere limitată „Info – Play” împotriva Consiliului municipal Bălți, intervenient accesoriu societatea cu răspundere limitată „Master Game” cu privire la contestarea actelor administrative, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecător:

Tatiana Vieru

Judecători:

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadî